

secundum se sit quid simpliciter necessarium. Inde volitio circa contradictoria si concipiatur cum evidente notitia de eo, quod quodvis eorum aliter existet, ea posita, ac seclusa, non erit fatua: atque ex hoc fit, quod cum posita Dei volitione applicativa omnipotentiae, aliter existat odium, nimirum, liberè, qualiter non existeret seclusa, nam existeret necessario ea volitio, quamvis in odium, vel ejus carentiam vagè tendat, fatua non fit.

Hinc ad argumentum in forma distinguo majorem: est fatua si concipiatur cum evidente notitia, de eo quod ea contradictoria, aliter existent, volitione posita, ac seclusa, nego; si concipiatur absque ea notitia, concedo, & minorem: est circa duo contradictoria cum evidenti notitia, de eo, quod ea posita, aliter existent, nimirum, liberè, concedo; absque ea notitia, nego. Ad primam probationem nego minorem, quia si Deus velit, seu concipiat volitionem applicativam omnipotentiae non perinde se habebunt contradictoria, nam existent modo libero, quo non existent ea seclusa. Ad secundam, nego consequentiam, quia duo contradictoria copulative sunt impossibilia, ideoque non potest voluntas ea desiderare; at bene potest desiderare disjunctivè, dummodo per eam volitionem aliter facienda sint, ac sine ea.

Ad tertiam nego consequentiam, & est disparitas: quia per tuam volitionem, & petitionem disjunctivam, non alio modo speciali fieret effectus, ac sine ea; at verò actus creaturæ aliter

ter fit posita volitione applicativa omnipotentiae, stantibusque cæteris libertatis constitutivis, ac sine ea. Si autem scires, quod si eo modo peteres, Deus annueret tuæ petitioni, bene posses sic orare. Ad quartam distinguo majorem: decretum, &c. si objectum decreti est determinatè necessarium, & eodem modo faciendum, dato, vel non dato decreto, concedo; & diverso modo faciendum, nego. Ad quintam distinguo minorem: illud disjunctum in vi puri disjuncti nulla Dei, &c. concedo; in vi objecti determinati, nego: quia esse determinatum odij, vel carentiae odij, aliter potest existere per Dei potestatem, quam necessario, nimirum, liberè, licet in vi puri disjuncti aliter, quam necessario contingere nequeat.

Sed contra: omnis volitio seria tendit practicè ad dandum esse rei, in quam fertur; sed volitio disjunctiva duorum contradictoriorum nequit tendere practicè ad dandum esse rei, in quam fertur: ergo non est seria. Probatur minor: vel ea volitio tendit practicè in odium, & ejus carentiam secundum se, & nudè sumpta, vel in ea ut libera, seu in modum libertatis eorum? Atqui non primum, quia impossibile est serio, & ardentè tendere ad dandum esse rei, quæ erit velis, nolis; sed odium, vel ejus carentia secundum se, & nudè sumpta erunt velit, nolit Deus: ergo nequit tendere in ea secundum se. Nec secundum: nam sic volitio ferretur practicè in seipsam, cum illa sit unum ex libertatis constitutivis, & actus sit liber semiextrinsecè &

libertate activa actus primi : ergo nequit tendere in ea *ut libera*.

Præmitto ad solutionem primo : quod si admittas, libertatem *in actu secundo* esse adæquate intrinsecam actui libero, quatenus actus habet essentialem connexionem cum libertate activa, facile respondebis negando minorem, & concessa secunda parte dylemmatis probationis, nega, quod volitio fertur in seipsam, nam fertur in modum libertatis odij, qui modus, nec inadæquate identificatur cum libertate activa, constituta per volitionem, sed adæquate cum odio. Quia tamen ego cum Patre Izquierdo, & alijs defendo : libertatem esse actibus liberis semiextrinsecam, seu denominationem sumptam partim ab entitate actus, & partim à libertate activa, à qua ita actus procedit, ut potuerit non procedere.

Præmitto secundo juxta dicta in primo præmisso argumenti : quod volitio disjunctiva non tendit ad dandum esse odio, & carentiæ odij per solam potentiam, & influxum Dei, sed simul cum voluntate creata, à qua volitio Dei per suam efficaciam non tollit jus determinandi quodvis extremum, sed potius hoc jus ei permittit, nam ea volitio præparat omnipotentiam, ut cum voluntate concurrat pro voluntatis libito. Inde divina volitio fertur in odium, vel ejus carentiam, non signatè. & reduplicativè ut libera : sic enim in seipsam ferretur, sed nudè sumpta, nuditate quidem præcisiva à denominatione *liberi* ; non à consortio alterius causæ, seu voluntatis : neque signatè fertur in modum liber-

bertatis, sed illam exercitè constituit, cum libertas sit semiextrinsecæ.

Præmitto tertio : quod propositio disjunctiva circa contradictoria, vel est *strictè* talis, ea, scilicet, quæ quovis extremo disjunctionis verificari potest ut hæc : *Petrus currit, vel non currit* : nam cum extrema sint contingentia, & quodlibet possit existere, potest propositio quolibet verificari ; vel est talis *laxè*, ea, nimirum, quæ uno tantum extremo disjunctionis verificari potest, ut hæc : *Deus est sapiens, vel non est sapiens*, nam cum unum extremum sit essentialiter necessarium, & aliud impossibile, solum unum existere potest, indeque solo illo, propositio verificatur, nimirum, hoc : *Deus est sapiens*.

Præmitto hinc quarto : quod hoc disjunctum *odium, vel carentia odij*, sit *strictè* tale per existentiam divinæ volitionis objectivè vagæ, & per ejus carentiam sit *laxè* disjunctum. Ratio primæ partis est, quia ea volitione posita, & non deficientibus (ut supponimus) cæteris libertatis constitutivis, potest existere utrumque extremum, nimirum, *odium, vel ejus carentia* ; atqui disjunctum *strictè* tale est, cujus utraque pars potest existere : ergo hoc disjunctum est *strictè* tale. Ratio secundæ partis est : quia quando solum una pars potest existere, tunc disjunctum est *laxè* tale ; sed posita carentia divinæ volitionis, solum potest existere una pars, nimirum, *carentia odij*, nam sine volitione applicativa omnipotentis nequit voluntas ponere odium, ut est certum : ergo tunc est disjunctum *laxè*.

Neque

Neque divina volitio debet tendere signatè in hos terminos: *disjunctum laxè*, *disjunctum strictè*; sed ea exercitè per sui existentiam constituit *disjunctum strictè*, & per sui carentiam *disjunctum laxè*. Ex his in forma, nego minorem, & distinguo primam partem dylemmatis: nudè sumpta, nuditate præcisiva à denominatione liberi, concedo; à consortio alterius causæ, seu voluntatis, nego, & secundam partem: in modum libertatis signatè, nego; exercitè illum constituendo, concedo. Ad primam probationem distinguo minorem: erunt velit, nolit Deus, erunt in ratione disjuncti laxè, concedo; strictè, nego: si enim præscindatur à volitione Dei, erit *disjunctum laxè*; secus verò si ea volitio detur: undè *disjunctum strictè* nequit esse velit, nolit Deus, quia debet esse Deo volente. Ad secundam distingo assumptum: ferretur in seipsam, si ferretur signatè in modum libertatis, concedo; si exercitè, nego.

Argumentum sextum ex eodem: omnipotentia nequit applicari ad odium per nolitionem odij; sed volitio vaga odij, vel carentiæ odij, est re ipsa nolitio odij, nam velle carentiam odij, est formaliter nolle odium: ergo per volitionem vagam nequit applicari omnipotentia ad odium. Distinguo majorem: per nolitionem odij, quæ sit pura nolitio, concedo; quæ sit non magis nolitio, quam volitio, subdistinguo: nequit applicari, ita ut per eam solam determinetur omnipotentia ad ponendum odium, concedo; ita ut per eam præparetur omnipotentia ad pon-

nen-

nendum odium pro libito creatæ voluntatis, nego. Etenim ea volitio vaga est nolitio, & volitio media inter efficacem, & inefficacem, & facit omnipotentiam propinquiorem disjuncto odij, & carentiæ odij cum voluntate creatæ, quam ante volitionem erat omnipotentia per se, & ab intrinseco.

Ratio est: quia omnipotentia per se, & ab intrinseco, & prout diversa ab ea volitione potest carere utroque extremo illius disjuncti, cum ea membra sint instar contrariorum; quæ licet nequeant simul existere, ideoque neque simul vera esse, tamen possunt simul deficere, & esse simul falsa: indeque seclusa ea volitione, & omni alia simili, tam falsum est (deficiente, nimirum, voluntate creatæ) *existit cum voluntate odium*, quam: *existit cum voluntate carentiæ odij*: at ea volitione posita, cum determinet ad conservationem voluntatis pro instanti B, nam vult odium pro B cum voluntate, nequit deficere utrumque extremum, seu nequit non existere cum voluntate, vel odium, vel carentiæ odij.

Argumentum septimum ex eodem: ea volitio est fatua, quæ præsupponit ante se illud esse, in quod tendit; sed ea volitio vaga præsupponit ante se disjunctum odij, & carentiæ odij, nam hoc disjunctum est necessarium, & omne necessarium supponitur ad contingens: ergo est fatua. Distinguo minorem: præsupponit ante se disjunctum odij, & carentiæ odij secundum se, concedo; odij cum voluntate, vel carentiæ odij cum voluntate, nego, & probationem.

Etc.

Etenim licet disjunctum odij, & carentiæ odij secundum se sit quid necessarium, & præsuppositum ad eam volitionem; attamen *ut cum voluntate creata* est contingens, cum aliquod contingens, involvat: & tunc non præsupponitur ad eam volitionem, sed sublequitur, nam odium cum voluntate creata, & ea volitione est liberum, libertate constituta per ipsam volitionem.

Sed contra primo: decretum supponens absolutam mundi visionem, & decernens primam existentiam mundi est tatum: ergo volitio nostra etiam est fatua. Nego consequentiam, & est disparitas: nam illud decretum esset volitio illius status, quem supponit, quia esset volitio status existentia mundi, quem jam supponit, cum supponat mundi visionem supponentem illius existentiam; at nostra volitio non est volitio illius status, quem præsupponit: est enim volitio odij cum voluntate creata, & non ita supponit odium, nam sic odium est contingens, & ab ea volitione dependens. Neque præsupponit divinam scientiam, de objecto, in quod tendit, nam ante dictam volitionem non habet Deus hanc scientiam objective vagam: *vel cum voluntate existit odium, vel cum voluntate existit carentia odij*, ut constat.

Contra secundo: tam stultum est velle, quam nolle chymæram; sed velle odium, vel carentiam odij est nolle chymæram, nam est velle contradictorium chymære; est enim velle aliquid necessarium, & omne necessarium est contradictorium chymære: ergo stultum est velle

velle odium, vel carentiam odij. Ad argumentum, nego minorem cum probatione: dicta enim volitio non vult contradictorium chymære, quia non vult aliquid necessarium; quippè solum vult odium cum voluntate, vel carentiam odij cum voluntate: hoc autem non est quid necessarium, cum utrumque possit simul deficere, voluntate deficiente, ut toties diximus.

Argumentum octavum ex Patre Ramirez, num. 101. à quo desumpsit Pater Marin de prædest. disp. 5. sect. 6. num. 54. omnis volitio inefficax respectu objecti est compatibilis cum efficaci nolitione talis objecti; atqui dicta volitio vaga est inefficax respectu odij: ergo compatibilis cum nolitione efficaci odij; sed eo ipso est compatibilis cum defectu præparationis ad odium, nam posita nolitione efficaci odij dabitur talis defectus: ergo non est præparatio omnipotentia. Ulterius ex eodem num. 94. Deus, posita ea volitione vaga, adhuc serio prohibet odium; sed non potest serio prohibere odium; volendo simul odium, vel carentiam odij; volitione seria; quia sic non magis volet odium poni, quod prohibet; quam ejus carentiam, sicut dicimus, quod stante seria prohibitione Dei, nequie velle materiale peccati: ergo non fiat ea volitio, stante prohibitione, ac proinde repugnat.

Præmitto ad solutionem primo: quod ea volitio vaga est efficax in ordine ad applicandam omnipotentiam, quia re ipsa, & cum effectu illam parat, & offert arbitrio creato ad odium, vel ejus carentiam: & quamvis sit inefficax respectu

pectu odij, non compatitur cum nolitione efficaci odij. Ratio est, nam Deus per eam volitionem constituit hominem liberum ad odium, vel ejus carentiam, & si haberet nolitionem efficacem odij tolleret libertatem, cum solum ad carentiam odij potestatem relinqueret: inde conjunctio talis volitionis cum nolitione efficaci est prorsus implicatoria. Quoniam autem hæc ratio in alijs nolitionibus, & volitionibus inefficacibus non reperitur; potest cum volitione v. g. efficaci projiciendi merces in mare compati nolitio inefficax projiciendi.

Quod si hæc fiant imperceptibilia Patri Ramirez, magis imperceptibile nobis est, quod per hoc, quod est, aliquam volitionem præcisè velle seipsam, applicet omnipotentiam. Præmitto secundo: quod in Deo datur ratio dominij jurisdictionis, à quo provenit volitio præceptiva amoris, & prohibitiva odij; & ratio causæ universalis, à qua provenit volitio applicativa omnipotentiae ad concurrendum cum creaturis: inde cum hæc rationes non opponantur, nec opponuntur, volitiones ab eis oriundæ: bene enim stat, quod Deus velit inefficaciter vage odium ex determinatione creaturæ ponendum contra suam inclinationem, ut hominem relinquat in manu consilij sui, & concurrat cum illo; & quod simul nolit inefficaciter, & quantum est ex se poni odium, quod prohibet; nam sic utrique muneri, *Domini jurisdictionis, & causæ universalis* satisfacit. Ex his in forma ad argumentum nego majorem, & consequenti-

sequentiam propter rationem primi præmissi.

Ad additum nego minorem: cum illæ volitiones sint diversæ, & ad diversa Dei munera deservientes. Ad paritatem de volitione Thomistica circa materiale peccati est adeo clara disparitas; ut mirer, quomodo eam non viderit Ramirez; si enim vidisset non proposuisset: etenim ea volitio Thomistica est determinata, & determinans voluntatem ad materiale peccati, ac per consequens ad formale, constituitque Deum peccati Authorem, ut infra contra Thomistas probamus; ideoque cum prohibitione stare non potest: quomodo enim prohibebitur homini à Deo, quod ipse Deus determinat decreto irresistibili? At verò nostra volitio non est determinata, sed vaga; non est determinans, sed indifferens; nec libertatem tollit, sed constituit hominem liberum; ideoque cum prohibitione actus, quem homo potest omittere compatibilis est: non enim prohiberi potest nisi actus liber.

Secunda Classis Argumentorum.

Argumentum primum ex Patre Moncada, controversia 5. de bonitate, & malitia, num. 42: imperium disjunctivum actus boni, vel mali est malum; sed volitio disjunctiva actu boni, vel mali est tale imperium: ergo est mala. Probatur major triplici ratione, prima: quia